

Uppsala kommun
uppsala.kommun@uppsala.se
styrelsen-var-d-bildning@uppsala.se

Rektorn vid Växthuset
berit.edward@uppsala.se

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn av Växthuset
i Uppsala kommun

Tillsyn i Växthuset

Skolinspektionen genomför tillsyn i Uppsala kommun under år 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Växthuset besöktes av Skolinspektionen den 10 oktober 2013.

Fakta om skolan

Verksamheten vid Växthusets skola består av förskoleklass, grundskola årskurs 1–5 samt fritidshem. Skolan har 44 elever i förskoleklass och 150 elever i grundskolan årskurs 1–5 varav 159 elever är inskrivna i fritidshemmet. Skolenheten leds av en rektor. Till sitt stöd har rektorn tre teamledare som leder arbetet i förskoleklass - årskurs 1, årskurs 2–3 och årskurs 4–6. Verksamheten för förskoleklassen bedrivs i Växthusets förskola som ligger cirka 850 meter från Växthusets grundskola. Uppsala kommun uppger att samtliga verksamheter som bedrivs inom Växthusets skola utgör en skolenhet.

Kunskapsresultat

Skolverkets nationella statistik avseende läsåret 2011/12 för de nationella ämnesproven i matematik i årskurs 3 visar att 78 procent av eleverna vid Växthusets skola uppnådde kravnivån, jämfört med riksgenomsnittet på 72 procent. Skolverkets nationella statistik avseende läsåret 2011/12 för de nationella ämnesproven i svenska i årskurs 3 visar att 85 procent av eleverna uppnådde kravnivån, jämfört med riket där 74 procent uppnådde jämförbar kravnivå. Skolans egen redovisning avseende läsåret 2012/13 för de nationella ämnesproven i matematik i årskurs 3 visar att 58 procent av eleverna uppnådde kravnivån. För de nationella ämnesproven i svenska i årskurs 3 uppnådde 58 procent av eleverna kravnivån.

Enligt skolans egen redovisning uppnår mellan 88 procent till 98 procent av eleverna i årskurs 5 målen för samtliga ämnen.

Tillsynen visar inget annat än att fritidshemmen i huvudsak arbetar utifrån de övergripande mål som riktas mot verksamheten och som anges i läroplanen.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens samlade bedömning är att verksamheten vid Växthusets skola har centrala områden som måste förbättras.

Skolenheten har påbörjat ett arbete utifrån den modell för systematiskt kvalitetsarbete som Uppsala kommun har utarbetat. Föregående läsår, då rektor var nyanställd, anlätades en konsult för att ge stöd och råd gällande arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet. Skolan gör nu en sammanställning av kunskapsresultat på skolövergripande nivå. Det saknas dock en skolövergripande sammanställning över skolans uppföljning och utvärdering av resultaten samt vidtagna åtgärder.

Skolan har till viss del rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd men åtgärdsprogrammen måste kompletteras med hur beslutade insatser ska följas upp och utvärderas. Av utredningen framgår vidare att skolan behöver förtydliga sina rutiner för att skyndsamt utreda elevens behov av särskilt stöd. skolans arbete med att tillförsäkra eleverna en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero

Växthusets arbete med trygghet och studiero behöver analyseras och förbättras för att skapa en god lärandemiljö för samtliga elever. Elever upplever att studieron brister och att detta påverkar deras möjlighet att arbeta.

Skolans har en plan mot kränkande behandling, kallad likabehandlingsplan, vilken enligt rektorn ska revideras hösten 2013. Elevernas delaktighet i revideringen är dock begränsad. Planen måste även kompletteras med de åtgärder som ska vidtas utifrån den kartläggning som har gjorts. Växthusets skola drivs enligt Uppsala kommun som en skolenhet trots att skolbyggnaden för förskoleklassen och dess fritidshem ligger 850 m från grundskolans skolbyggnad.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på brister som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse och uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Uppsala kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 5 februari 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och en god miljö**Bedömning**

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Se till att utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.
- Se till att det för varje verksamhet finns en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Motivering*Åtgärder för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero*

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Av Skolinspektionens utredning framgår att alla elever på skolenheten inte ges möjlighet till studiero under sitt skolarbete. Av elevintervjuer framkommer att ljudnivån är hög i vissa klasser och att elevernas möjligheter att arbeta ofta avbryts av olika incidenter i form av bråk och andra oroligheter. Några elever har, enligt uppgifter till Skolinspektionen, bytt skola med hänvisning till att det inte är studiero i klassen och att de inte upplever sig trygga i skolan.

Vid intervju och samtal med lärare framkommer att elevernas studiero förbättrats när fler vuxna finns i klassrummet. Lärarna påpekar dock att om personaltätheten åter försämras kan svårigheter uppstå att tillförsäkra eleverna en trygg skolmiljö. "Men som det ser ut nu, kan det funka, men då, måste det se ut såhär, för annars kan inte vi garantera barnen den tryggheten, då kan det bli strypningar, sparkar."

Lärare uppger även att "inte heller jag har känt mig trygg när jag gått till jobbet. Känt oro för min egen säkerhet".

I Skolinspektionens enkät svarar 27 procent av vårdnadshavarna att deras barn inte har studiero under lektioner och arbetspass och 22 procent av vårdnadshavarna uppger att deras barn har svårt att arbeta i klassrummet för att det är så hög ljudnivå.

Rektorn uppger att hon är medveten om problemen och därför vidtagit åtgärder med bland annat fler närvarande vuxna i klassrummen på skolan. Rektorn uppger dock att hon förstår föräldrarnas oro och att hon kommer att fortsätta att vidta åtgärder för att tillförsäkra eleverna studiero.

Skolinspektionen bedömer att även om skolan vidtagit vissa åtgärder så kvarstår det brister gällande skolans arbete med att tillförsäkra eleverna en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Plan mot kränkande behandling

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolan har en plan mot kränkande behandling, kallad likabehandlingsplan, som gäller för förskoleklass, fritidshem och grundskola och som upprättades den 14 februari 2012.

Enligt skollagen ska det för varje verksamhet finnas en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som behöver vidtas och hur de ska följas upp. Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Skolinspektionen bedömer att skolan kan ha en plan mot kränkande behandling som är gemensam för flera verksamheter. Det måste dock tydligt framgå av planen vilka åtgärder som avser vilken av verksamheterna.

Enligt Skolinspektionens bedömning framgår det inte av skolans plan mot kränkande behandling, vilka av de redovisade åtgärderna som avser förskoleklassen, skolan eller fritidshemmet. Planen saknar även en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder i de tre olika verksamheterna har genomförts.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete med trygghet och studiero. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristerna.

Författning

5 kap. 3 § och 6 kap. 8 § skollagen, Lgr 11, 1 skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande

Särskilt stöd

Bedömning

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Säkerställa att rektor ser till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds.
- Se till att det i åtgärdsprogrammen anges hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering*Särskilt stöd*

I skollagen anges att rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om utredningen visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd.

Personal inom elevhälsoteamet uppger att elevärenden kan bli liggande utan beslut eftersom andra ärenden, av akut karaktär, tar all tid vid elevhälsoteamets möten. Detta leder till att alla ärenden inte utreds skyndsamt. Det blir enligt personalen "brandsläckning" inom elevhälsan genom att akuta ärenden prioriteras vilket har lett till att det förebyggande elevhälsoarbetet eftersatts. Elevhälsoteamet uppger vidare att de saknar ledning för elevhälsoarbetet på skolan. Elever i behov av särskilt stöd får vänta på eventuella utredningar.

Vårdnadshavare vid Växthusets skola inkom före Skolinspektionens besök med uppgifter, både muntligt och skriftligt, gällande oro för elevernas möjlighet att uppnå kunskapskraven i alla ämnen. De angav att behovet av särskilt stöd även ska utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Av lärarintervjun framgår att det finns elever som är i behov av särskilt stöd på grund av att de har andra svårigheter i sin skolsituation som inte endast är relaterade till deras möjligheter att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Dessa elevers behov har varit kända i flera år men åtgärder har inte vidtagits.

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd eftersom rektorn inte ser till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Åtgärdsprogram

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Skolan utarbetar åtgärdsprogram för de elever som är i behov av särskilt stöd. Av de exempel på åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 8–9 §§ skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Säkerställa att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever samt att elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.
- Se till att rektor ansvarar för att kvalitetsarbetet dokumenteras.

Motivering

Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt skollagen har rektorn ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att det sker i medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet och arbetet ska dokumenteras.

I Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete anges att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. (SKOLFS 2012:98)

I intervju med såväl lärare som rektor framkommer att det inte finns något systematiskt kvalitetsarbete där viktiga faktorer för skolans kvalitet följs upp och dokumenteras. Lärare uttrycker vid intervjun att rektorn inte tar ansvar för att kvalitetsarbete genomförs vid skolenheten. Vid dokumentstudier framkommer att skolan använder det årshjul för kvalitetsarbete som Uppsala kommun arbetat fram. Detta årshjul har, enligt rektorn, ännu inte anpassats till det systematiska arbete som bör ligga till grund för skolutvecklingen vid Växthusets skola.

Av Skolinspektionens utredning framgår att skolenheten saknar ett systematiskt kvalitetsarbete för att skapa en gemensam grund för skolutveckling vid Växthusets skola.

Skolinspektionen konstaterar sammanfattningsvis att det finns brister i det i det systematiska kvalitetsarbetet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att eleverna har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.

Motivering

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

Eleverna vid Växthusets skola har, enligt rektorn inte tillgång till vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. Det finns inte heller någon lärare som är speciellt ansvarig för denna vägledning.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister gällande tillgång till personal med kompetens för att tillgodose elevernas behov av vägledning inför utbildning och yrkesval. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 29 § skollagen, Lgr 11 2.6 Övergripande mål och riktlinjer, Skolan och omvärlden

På Skolinspektionens vägnar

Maria Caryll
Enhetschef

Kerstin Haster
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.